

מסורת הש"ס

(א) (לעיל סב, ותי"ג), (ב) (ברכות ו, א), (ג) (תוספתא ס"ב, ד) (לעיל סא, א), (ד) (תוספתא ס"א, א) (דברים טו, ט) ור"ף (ט, ט) (ועי' תוס' מנחות ט: ד"ה מ"ה שהיה תוספתא פסקים לה ד"ה תמתי' ו'), (ה) (לפי מ"ש תוס' בחולין ע"ה: ד"ה אלא כי ה"ל מ"ל כי דר"ש שז"ר דוקא קאמר ולא לא הוסיף אלא דק נהני' דין מקום לקומת הכשי"א ודע ע"ה דהם חזוין כשי"א תוס' גמלא' דר"ש שז"ר בעטות' ונפשו' (ט) ור"י תוס' (לעיל ט: ד"ה אלא כשי"א וי"א)

תורה אור השל"ם

1 ומדלת הארץ השאיר נבחרה'ן רב עובדים לכוהנים ולוי'ם. יימיהו נב טו 2 וידבר יי אל אהרן ואני הנה נהתי לך את משטרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל לך נתתם לקשי'ה ולבניך לחק עולם. בברייתא י"ח

לעני רש"י

פירא"ה (ר"י) בנה"ג.

מוסף רש"י

ר"ף. הי' מיד דנפקין מן הכן וקורין טמא וברייתא ו'.

במה מדליקין פרק שני שבת

שהוא ע"פ. ונדבק כזתלי הבית ומדליק את הבית: **חמסא**. חמוטה: **איסלי שרגא**. הדלק את הנר: **עד רמסא**. שם מקום: **לכוורמיס**. לשון מאכספס כמו כורמיס עליו את הכלים לקמן בפרק רבי עקיבא (דף פח:): **וליוגביס**. לשון יקבים שטורנין ופוענין את החלון להוליא דמו כדאמרן בפרק כלל גדול לקמן (דף ע"ה). והינחם נבחרה'ן ללבושי המלך: **סולמא דלור**. מעלה הר וקארה המסילה וגובהה וקורין אותה פירא"ה: **אין מדליקין בטבל טמא**. וכ"ש בטבור ולקמיה מפרש טעמא: **מה סרומה טהורה**. שהיא לאכילה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך ומקמי הכי אסירא שהרי טבל במיתה לאוכלה אף סרומה טמאה אע"פ שאין אהה אוכלה אלא מסיקה אסור להסקיו בטבלו: **אין מדליקין בלוי**. כדמפרש לעיל ועוד דקתמי ואילך דאינו בא מן הפרי אלא מן העץ שרף בעלמא והוא ליה כופת ואינו נמשך. ליטנא אחרינא וכן היה אין לך בה אלא מעורר אומר כי לא טעמא למילמיה ויבי' אלא הכי קאמר ועוד היה אומר דבר אחר בלרי: **ע"י הקטף**. כך שמש: מן הסרי. לאפוקי שם דגיס ועטרין ור"י: **אין לך אלא מן שאמרו חכמים אין מדליקין בהן**. כגון פסולי שמיים דמתניתין ו'.

ומדליקין בשמן דגיס. ואע"ג דדמי לחלב ואינו יולא מפר: **ובעטרין**. ואע"ג דמופת קאמי: **סומכוס היינו ס"ק**. רבי יוחנן בן טרי דפסיל כל הך דמתניתין וחלב אימני כהדיהו דהוא יולא מן הכשר ואכשר בשמן דגיס: **אין בנייהו דרב ברונא**. דלמר לריך לתת לתוכו שמן כל שהוא אי נמי דאכשר חלב מהותך כמערוכה שמן כל שהוא חד מהניך תנאי סבר לרב ברונא דחלב יתיר כמערוכה שמן דגיס אפילו בעיניה וחד סבר שמן דגיס על ידי מערוכה אכל תלב כלל וכלל לא: **אין זו משום שלש על שלש**. לקבל עומאה בג' אכבעות: **יולא מן העץ**. כמו קניוס וימר גפן: **ומסכדיס זו**. סוכה הואיל ואינו מקבל עומאה דאין מסכדין בדרי המקבל עומאה כדילפינן במס' סוכה (דף י"ב). מגרין ומיקרין: **חוז משפסן**. דילפינן לקמן (ד'איקרי עץ ומקבל עומאה נעשים אפילו אויניו שבו כדלקמן) הלכך אין מסכדין כזוין: ר' אין בו משום שלש על שלש

וליאמא מר מפני שהוא עץ. ויהא זהו על ממונו ויבא לכנות מינה דה"ל למימר אפילו חבול נמי ליסכר כדלמר לקמן דאין מדליקין בנפט לכן אפילו חבול מפני שהוא עץ: **הדא** ועוד קאמר. וקשה לר"י דמינא כסמון הזרי אינו אלא שרף מעלי הקטף משמע דהטעם לפי שאינו נמשך אחר הפתילה ומה הולך לנדות הטעם מדעמו:

אין מדליקין בטבל טמא. פירש בקונטרס וכ"ש בטבל טהור ואין גרסה דלא הו' כי"ש דמהיכל מימי אלא ה"ה בטבל טהור דילפינן בטבל טהור מטבל טמא מה טבל טמא אין לך בו שום הנאה של כלי או אלא מהרמה ואילך אף בטבל טהור כן אכל הנאה שאינה של כלי שרי דלא מלינו בשום מקום שיהא טבל אסור בהנאה ומיהא נמי ילפינן כהני טהורה (וינמות פ"ו דף טו:): **אין מדליקין בטבל טמא** כדלמר בפרק שני דמערבינן לשראל כדמומה: **רבי ישמעאל** אומר כי היוצא מן העץ אין מדליקין בו. ה' דלא קמי אלא פשתן דקתמי במתני' משום דמתניתין איירי בפסול פטילות והכא איירי בפסול שמיים קשה לרשב"א דרבי ישמעאל דמי במתני' דאין מדליקין בעטרין מפני כבוד השבת משמע שנמשך אחר הפתילה יפה אלא דגורין שמה יימנו ויולא כדמפרש לעיל והכא משמע כל היוצא מן העץ אינו נמשך אחר הפתילה ועטרין יולא מן העץ הוא דהוא פסולתא דייפתא כדלמר לעיל: **רבי שמעון** שומר אומר מדליקין בשמן פקועות ובנפט. וקשה לרשב"א מה בא לומר רבי שמעון שזרי דהא לרבי יוחנן בן טרי נמי מדליקין בהן מדקאמר אין לך אלא מה שאמרו חכמים אין מדליקין משמע דוקא הנהו אכל שמן פקועות ונפט מכשיר ועוד דנפט מכשיר כהדיא רבי יוחנן ואין לומר דרבי שמעון שזרי איירי בנפט לכן דהא אפי' בחול אמר לעיל אין מדליקין זו ואי גרסינן אין מדליקין במילמיה דרבי שמעון שזרי אמי שפיר: **איבא** בנייהו דרב ברונא. פירש בקונטרס דחד מיניהו סבר דחלב מהותך שרי כמערוכה אכל שמן דגיס אפילו בעיניה וחד סבר שמן דגיס כמערוכה אכל חלב כלל וכלל לא והשתא תרייהו לא סברי כדלמר לרי"ת דשמן דגיס גרבי מישהא ובראה לר"ת דשמן דגיס מודה רב ברונא דשרי בעיניה והשתא חד מיניהו סבר לגמרי כרב ברונא: **ולא** ביישי. ולא שייך הכא תנא כדלמר לר"ת דשמן דגיס ובעטרין משמע דווקא הך מדנתא לפירושי ולא פ"י נמי דרב ברונא: **אין** בו משום שלש וי"א ומדליקין בשמן פשתי. קשה לרבי"א דמשמע דפחות משלש על שלש מסכדין אפי' בשל פשתן וצפ"ק דסוכה (דף טו). אמרין סיככה במטלגויה שאין בהן שלש על שלש פסולה ותיקן דבאות מנגד גדול סככה היו ראויות לקבל עומאה אכל הכא מיירי בהנהו שלש היה בהם מעולם שלש על שלש וקשה לרשב"א דאפי' אם לא נארג בו מעולם שלש על שלש מקבל עומאה כדלמר בפרק כמה אשה (לקמן דף סג:): אריג כל שהוא טמא ואין מסכדין בו וי"ל דהתם מיירי כשאין בדעמו לארוג בו יותר והכא מיירי כשם בדעמו לארוג בו יותר הלכך אם אין בו שלש על שלש טהור: רבי

עין משפט
גר מצוה

סו א מ"י פ"ו מהלכות מפשר הל' ב טו"ט"פ י"ד פ"י שלח ספ"ק קטו. סו ב מ"י פ"ה מהל' טמ' הלכ"י: סו ג ד מ"י ט"ס הלכ"י י"א וספ"ק מהלכות טמ' הלכ"י א' קמ"ל לאין סה טו"ט"פ א"ח פ"י רמז ספ"ק י'.

רב נסים גאון

איבא בנייהו דרב ברונא אמר רב ולא מסיימי' וישעיהא דאיתמורא כפירא דף ג' ג' חלב מהותך וקורבי דגיס שמייהו. מה לשמי' כסין מטמאן כבערשה. עיקר דילה כהורא כהור' יו"א י"ח כל הנוגע בהם יבול בטולם תלמוד לומר מהן. א' מהן יבול כפקעות חלמוד לומר בהם. הא כיצד ע' שיע' כפקעות שיהו ככולו שיעור חסמים כבערשה שיעור חסמיה כרייתי כדגניה ודף י"א בסוף פיר' הל' חייבי' ברייתא ובנייהו דרב ברונא כחן גדול.

רבינו הגנאל

ועוד מפני שהוא עץ. רבי (טרסון) אומר אומר אין מדליקין אלא בשמן דת לביר. א"י יוחנן בן טרי מה יעשו אנשי בבל שאין להם אלא שמן משמישין מה יעשו אנשי ברי שאין להם אלא שמן אגוזים. ואנשי אלכסנדריא שאין להם אלא שמן צנונות. אין לך אלא השמינים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן. וכן הלה. רבי שמעון בן אלעזר אומר כל היוצא מן העץ אין בו משום שלש על שלש והסכדין בו חלש מן הפשתן. שכבר פשתן מקבל עומאה אפילו אין בו אלא שלש על שלש אכבעות ואין מסכדין בו. ואחא אביי למיירי כי